

Meer over auteursrecht op beeld en geluid voor studenten

Universiteiten en hogescholen maken bij onderwijs en onderzoek steeds meer gebruik van beeldmateriaal en geluidsopnamen. Bestaand archiefmateriaal is in de vorm van 'streaming video' snel te raadplegen. Het gebruik van veel omroepprogramma's is gelegaliseerd en vereenvoudigd. Daarnaast neemt het gebruik van zelf geproduceerd videomateriaal als deel van het onderwijsleerproces sterk toe. Studenten krijgen in toenemende mate te maken met deze praktijk. Daarom is het zaak dat onduidelijkheid en onzekerheid rond de rechten zoveel mogelijk worden weggenomen.

Veelgestelde vragen

Je hebt met auteursrecht te maken als je video, geluidsopnamen of beeldmateriaal gebruikt of maakt. Het gaat dan om:

- Verveelvoudigen: iedere vorm van kopiëren, met inbegrip van digitaliseren, downloaden, het maken van een compilatie, het opnemen van delen van een werk in een databank of het opnieuw gebruiken van delen ervan in een nieuw werk.
- Openbaar maken: elke vorm van vertonen (uitzenden, streamen via internet, in het openbaar afspelen met recorders of DVD-speler) en elke vorm van ten gehore brengen.

Hieronder volgen enkele praktijksituaties.

1. Je krijgt opdracht een door de docent op Blackboard geplaatste film te bestuderen. De film moet worden samengevat door hem in te korten en de belangrijkste passages visueel te verduidelijken. Mag dat?
2. Je maakt opnamen van jezelf en anderen in een praktijksituatie voor intervisie of het aantonen van verworven vaardigheden. In het volgende college wordt dit vertoond. Mag dat? Zo ja, onder welke voorwaarden?
3. Je maakt in plaats van een geschreven werkstuk een videofilm. Je plaatst die vervolgens in je e-portfolio. Wat mag de instelling daar eigenlijk allemaal mee doen? Wie heeft het auteursrecht?

Herken je deze situaties?

SURFdirect biedt antwoorden

SURFdirect heeft de website *Auteursrechten in hoger onderwijs* ontwikkeld.

Op deze website staan 'veelgestelde vragen' met antwoorden over wat je in het hoger onderwijs wel of niet mag doen met video (film, video- of televisieprogramma), audio (muziek, geluid) en stilstaand beeld (foto's).

Heb je soortgelijke vragen in je lessituaties? Dan biedt de website *Auteursrechten in het hoger onderwijs* antwoorden.

Antwoorden op de hiernaast genoemde praktijkvragen:

1. Een video bewerken als opdracht: Je mag aan een bestaande video visuele aanwijzingen toevoegen, zoals pijlen en lampjes (annoteren). Maar je mag een video NIET hermonteren met behulp van knippen en plakken zonder toestemming van de rechthebbende.
2. Eigen opnames van een praktijksituatie vertonen: Dit mag als je van alle betrokkenen bij de opname (al dan niet stilzwijgend) toestemming hebt. Voor opnames van een klas minderjarige leerlingen heb je toestemming van hun ouders nodig.
3. Een zelfgemaakte videofilm in een portfolio plaatsen: Je houdt als student in beginsel zelf het auteursrecht erop. De docenten mogen je film bekijken en beoordelen. Ander gebruik door de onderwijsinstelling mag alleen mits er afspraken hierover zijn gemaakt met de student/maker; de instelling kan bepaalde gebruiksrechten bedingen.

Meer weten?

De website *Auteursrechten in hoger onderwijs* is te vinden op www.surf.nl/auteursrechten
 De Engelstalige versie is te vinden via www.suffoundation.nl > Digital Rights
 Contact: surfdirect@surf.nl

SURFdirect, de SURF Digitale Rechten Expertise Community,

is een open community en samenwerkingsverband van SURF met (ervarings)deskundigen en geïnteresseerden in het hoger onderwijs.

SURFdirect identificeert de rechtenaspecten die spelen bij diverse thema's in e-Learning en e-Science en richt zich op het ondersteunen van het hoger onderwijs en onderzoek bij rechtenkwesties rond het vervaardigen en hergebruik van tekst, beeld en geluid.

SURFdirect geeft juridische handvatten bij het publiekelijk beschikbaar maken van informatiebestanden binnen het onderwijs en onderzoek via internet. Het gaat daarbij om het regelen van rechten op het eigen materiaal (als onderzoeker, docent of student) en rechten op het hergebruik van materiaal van anderen. SURFdirect adviseert, maakt beleidsvoorstellen en geeft praktische ondersteuning in de vorm van vraagbaken, toolboxes en voorlichting.

Meer informatie over SURFdirect is te vinden op: www.surf.nl/surfdirect

SURFdirect is onderdeel van SURF, de ICT-samenwerkingsorganisatie van het hoger onderwijs en onderzoek. In SURF werken universiteiten, hogescholen en onderzoeksinstituten samen aan grensverleggende ICT-innovaties. Hierdoor kan het hoger onderwijs en onderzoek optimaal gebruik maken van de mogelijkheden van ICT om zo de kwaliteit van onderwijs en onderzoek te verbeteren.

SURF bestaat uit drie organisaties met een eigen focus: SURFfoundation, SURFnet en SURFdiensten.

Meer informatie over SURF is te vinden op: www.surf.nl

SURFdirect - SURF Digital Rights Expertise Community

Innovation in e-Learning and e-Science is often impeded by issues concerning digital rights. The topic of digital rights is therefore a prominent one in the work of SURF. The activities in this area are coordinated and implemented by SURFdirect, the Digital Rights Expertise Community. SURFdirect supports higher education and research with regard to digital rights when creating or reusing texts, images and audio. SURFdirect provides guidelines and tools for the legal aspects when making educational and research material publicly available on the Internet. This involves arrangements regarding the rights to one's own material (i.e. that of researchers, instructors, or students) and the reuse of material belonging to other parties.

For more information and for English translations of our products, see: www.surf.nl/ensurfdirect

SURFdirect
Postbus 2290
3500 GG Utrecht

T +31 (0)30 234 66 00
F +31 (0)30 233 29 60

surfdirect@surf.nl
www.surf.nl/surfdirect